

Ósi örökség

Írta: Rohoska Samu m. kir. erdőmérnök.

(Befejező közlemény.)

A szenvedélyek fellángolása a régebbi évtizedekben, néhányszor nagyon szomorú napokat hozott a község népére avagy egyesekre. Életet és vért követelt s bús lakókkal telítette a körtönt és siralomházat.

Az 1879. évi erdőtvények életrekelése előtti időkből szinte kortörténeti érdekességű az erdők fenntartására irányuló törekvések gátjai közül Gombás Lajos „zártartó” megrázó esete. Történt pedig ez 1870-ben. Nemes Gombás Lajos a szentgáliaknak saját vérük-vére volt, idevaló ősfamilia, kiknek ivadékaik ma is a község legtekintélyesebb egyénei. Gombás Lajos azonban nemcsak azért volt nemes, mert a király nemességet adott neki, illetve már őseinek, hanem nemes volt, mert a magáról megfélelkezett szilajabb egyéneket mérsékletre intette s szenvedélyeiket, mellyel — ő tudta, — hogy önmaguknak s ivadékaiknak ártnak, ha kell erővel s községbírói erejű intézkedésekkel is meg akarta fékezni. Az erdőkben való szabad vadászatot s az erdők korlát nélkül való végzetes irtását, mint az erdők törvényesen megerősített gondnoka, illetve mint akkor hívták „zártartója”, tiltotta s szabályszerű feltételekhez kötötte. Ez oly szokatlan és sokak előtt igazságtalannak látszó intézkedés volt abban az időben, hogy nemes Gombás Lajos a népitélet, helyesebben mondva a falu izgágább tömegeinek áldozata lett. Egy községi gyűlés alkalmával, az ajtóból kilépő Gombás Lajost a község háza előtt összeverődött tömeg közül valaki fejbeütötte, úgyhogy elszédült, s a tömeg féktelen része erre neki esett s kegyetlen módon agyonverték. A véres tettetől még a gyengébb nembeliek féktelenebb fajtája is kivette részét s tetemét a felösmerhetetlenségig összetépték. Az izgalom folytán, továbbá az erélyes nyomozás s a tettesek kézrekerítése végett a községet katonaságnak kellett megszállnia. Sikerült is valamennyi tettest kézrekeríteni s törvény elé állítani.

A szomorú eset illetve a hely, hol G. L. meglincselve ott maradt, a község háza előtti téren egy köemlékkel jelöltetett meg.

A szentgáli nemesi közbirtokosságnak 1000 k. h. körüli igen szép, ma már üzemtervileg kezelt erdeje van a határban. Ez erdőben s az ezzel szomszédos erdőkben fordul elő ősi tenyészetben a tiszafa, melyet mint botanikai egyedülállóságot európai nevezetességnek lehet mondani s mely e lap hasábjain már ismertetve is volt. Igen sok gondot s nehezen leküzdhető munkát adott az erdészeti hatóságoknak e nevezetesség megmentése, mert minden évken halottak napján koszorúanyag szerzése végett messze környék népe idejárt s a fákat évről-évre csonkították, pusztították. A csonkítások hatósági letiltása s az erélyes fellépés mégis megmentette ezen őstelepesekeket s ma már a lakosság tiszteletben tartja ezen intézkedéseket.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

Jegyzőkönyv

az Országos Erdészeti Egyesület igazgatóválasztmányának Budapestén, az egyesület székházában, 1933. évi március hó 18-án tartott rendes üléséről.

Megjelentek: Térfi Béla és báró Waldbott Kelemen alelnökök, Biró Zoltán ügyvezető, Ajtay Jenő, dr. Ajtai Sándor, gróf Andrássy Sándor, Béky Albert, Beyer Jenő, báró Biedermann Imre, gróf Esterházy Móric, Fiedler Jenő, Földváry Miksa, Fröhlich Brunó, Huszár Tibor, Ivanich Ferenc, Kallivoda Andor, dr. Karafiáth Jenő, gróf Keglevich Gyula, Kovács Gábor, Kozma István, ifj. gróf Mailáth József, Mihalovits Sándor, Onczay László, Orosz Antal, Papp Béla, dr. Papp Szász Tamás, báró Prónay György, Rimler Pál, Rónai György, Róth Gyula, gróf Széchenyi Károly, gróf Teleki József, Véssey Ferenc, Véssei Mihály, Vuk Gyula, gróf Zelenski Róbert és Zügn Nándor vál. tagok, Ááron Oktávián r. tag és Lengyel Sándor segédtitkár.

Térfi Béla alelnök:

Üdvözlöm a megjelenteket s az Országos Erdészeti Egyesületnek a mai napra kitűzött választmányi ülését megnyitom.

Megállapítom, hogy a választmányi ülés határideje és tárgysorozata a választmányi tag Urakkal postán közölve lett, a választmányi ülés határideje az egyesület hivatalos lapjában is közzé lett téve.

Az ülés a megjelentek számára való tekintettel határozatképes.